
O‘ZBEKISTON MILLIY STANDARTI
POYABZAL - QARISH KONDITSIONERI

(EN 12749:2000, IDT)

Rasmiy nashr

O‘zbekiston standartlar instituti

Toshkent

So‘z boshi

1. O‘zbekiston standartlar instituti tomonidan QABUL QILISHGA TAQDIM ETILDI.
2. O‘zbekiston standartlar institutining 2024 yil 15-iyuldagi 37/XSt-sonli buyrug‘i bilan TASDIQLANDI VA AMALGA KIRITILDI.
3. Ushbu standart EN 12749:2000 “Footwear - Ageing conditioning” xalqaro standartiga aynan o‘xshash.
4. DASTLABKI AMALGA KIRITILISHI

Ushbu milliy standart va unga bo‘lgan o‘zgartishlarni O‘zbekiston hududida amalga kiritish haqidagi axborot Standartlashtirish bo‘yicha milliy organning rasmiy veb-saytlari va standartlarning yillik axborot ko‘rsatkichlarida qayd etiladi. Ushbu standartni qayta ko‘rib chiqish yoki bekor qilish haqidagi muvofiq axborot Standartlashtirish bo‘yicha milliy organning rasmiy veb-saytlari va standartlarning yillik axborot ko‘rsatkichlarida qayd etiladi.

Ushbu milliy standartni O‘zbekiston Respublikasi hududida rasmiy chop etish mutlaq huquqi O‘zbekiston standartlar institutiga tegishli

O‘ZBEKISTON MILLIY STANDARTI
POYABZAL - QARISH KONDITSIONERI

ОБУВЬ - КОНДИЦИОНЕР ДЛЯ СТАРЕНИЯ

FOOTWEAR - AGEING CONDITIONING

Amalga kirish sanasi 15.09.2024 y.

1 Qo‘llanish doirasi

Ushbu milliy standart loyihasi tabiiy ravishda sodir bo‘ladigan reaksiyalarning ta‘sirini taqlid qilish uchun mo‘ljallangan laboratoriya protseduralarini belgilaydi. Qiziqarli fizik xususiyatlar ko‘rsatilgan muolajalarni qo‘llashdan oldin va keyin o‘lchanadi. Materialning istalgan fizik xususiyatlariga eskirish protseduralarining ta‘siri ko‘rib chiqilishi mumkin.

2 Standartlarga havolalar

Ushbu standartni qo‘llash uchun quyidagi havola qilingan hujjatlar ajralmas hisoblanadi.

Eskirgan ma‘lumotnomalar uchun faqat keltirilgan nashr amal qiladi. Tasdiqlanmagan ma‘lumotnomalar uchun havola qilingan hujjatning so‘nggi nashri (shu jumladan har qanday o‘zgartirishlar) qo‘llaniladi.

EN 12222 Poyabzal - poyabzal va poyabzal uchun komponentlarni konditsiyalash va sinovdan o‘tkazish uchun standart atmosferalar.

prEN 13400:1998 Poyabzal - poyabzal uchun komponentlarni namunalash joyi.

3 Ta‘riflar

Ushbu standartning maqsadi uchun tegishli Yevropa standartida muayyan sinov usullari uchun berilgan ta‘riflar qo‘llaniladi.

4 Uskuna va material

Quyidagi apparat va materialdan foydalaniladi:

4.1 Issiqlikdan eskirish uchun

Majburiy sirkulyatsiyali pech, $70\text{ }^{\circ}\text{C} \pm 2\text{ }^{\circ}\text{C}$ haroratni ushlab turishga qodir.

4.2 Yog‘ingarchilik tufayli eskirish

4.2.1 Eskirish uskunasi shunday o‘lchamga ega bo‘lishi kerakki, bunda sinov bo‘laklarining umumiy hajmi bo‘sh havo hajmining 10% dan oshmasligi kerak va sinov bo‘laklari kuchlanishdan holi, har tomondan eskirish atmosferasiga erkin ta‘sir qilishi va yorug‘lik ta‘sir qilmasligi kerak.

4.2.2 Shisha idish

Sinov bo‘laklarini 100% nisbiy namlikda ushlab turish uchun mos yopilgan shisha idish va idishning harorati $70\text{ }^{\circ}\text{C} \pm 2\text{ }^{\circ}\text{C}$ ni ushlab turishga qodir bo‘lgan suv hammomi yoki quritish pechi.

Izoh – Ushbu milliy standartdan foydalanishda havola qilinayotgan standartlarni O‘zbekiston hududida amal qilishini joriy yilning 1 yanvar holati bo‘yicha tuzilgan muvofiq standartlar ko‘rsatkichi (tasniflagichi) bo‘yicha hamda joriy yilda chor etilgan axborot ko‘rsatkichlari bo‘yicha tekshirish maqsadga muvofiq bo‘ladi. Agarda havola qilinayotgan standart almashtirilgan (o‘zgartirilgan) bo‘lsa, unda ushbu milliy standartdan foydalanish chog‘ida almashtirilgan (o‘zgartirilgan) standartga amal qilishi kerak. Agarda havola qiligayotgan standart almashtirilmasdan bekor qilingan bo‘lsa, unga havola qilingan qoida ushbu havolaga dahldor bo‘lmagan qismida qo‘llaniladi.

5 Namuna olish va konditsiyalash

Sinov donalarining soni, o'lchami va shakli tekshirilayotgan obyektga mos bo'lishi kerak va namuna olish prEN 13400:1998 bo'yicha eskirishdan oldin amalga oshiriladi, o'lchamlar esa muayyan sinovda belgilanadi.

6 Jarayon

Konditsiyalashdan so'ng, talab qilinadigan fizik xususiyatlarni sinash amalga oshiriladi va sinov bo'laklari tezda eskirish holatiga keltiriladi. Issiqlik va namlik bilan eskirish davomiyligi $168 \text{ soat} \pm 2 \text{ soat}$.

Eskirish bilan ishlov berish tugagandan so'ng, sinovdan o'tkazishdan oldin sinov bo'laklarini EN 12222 bo'yicha 24 soat davomida sozlang.

7 Natijalar ifodasi

O'rganilayotgan obyektning foizdagi o'zgarishi quyidagi formula bilan ifodalanadi.

$$\frac{\overline{x_a} - \overline{x_o}}{\overline{x_o}} \times 100$$

Bu yerda

$\overline{x_o}$ - obyektning qarishdan oldingi o'rtacha qiymati

$\overline{x_a}$ - obyektning qarishdan keyingi o'rtacha qiymati

8 Sinov hisoboti

Sinov hisobotida quyidagi ma'lumotlar bo'lishi kerak:

- a) 7-band bo'yicha ifodalangan natijalar;
- b) namunani to'liq identifikatsiya qilish;
- v) ushbu test usuliga havola qilish;
- d) sinovning issiqlikdan eskirish yoki namlikdan eskirish ekanligini ko'rsatadi;
- e) aniqlangan xususiyatlar, ularning qarishdan oldingi va qarishdan keyingi individual qiymatlari va, zarur hollarda, foizli o'zgarishi;
- f) sinovdan o'tkazish sanasi.

Bibliografik ma’lumotlar

SUT 61.060